ZAŠTITA AUTOHTONIH POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

Edita Volar-Pantić, načelnica
Sektor za označavanje i kakvoću hrane
Uprava za sigurnost i kakvoću hrane
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

SADRŽAJ

- REGISTRACIJA I ZAŠTITA
- DEFINICIJE OZNAKA
- NACIONALNI SUSTAV REGISTRACIJE NAZIVA
- PRAVO KORIŠTENJA REGISTRIRANIH NAZIVA
- CERTIFICIRANJE
- SLUŽBENE KONTROLE
- REGISTRACIJA NAZIVA NA EU RAZINI

ZAŠTITA POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

POLJOPRIVREDNI I PREHRAMBENI PROIZVODI MOGU SE ZAŠTITITI REGISTRACIJOM NJIHOVIH NAZIVA

OZNAKOM IZVORNOSTI – OI
OZNAKOM ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA – OZP
ili
OZNAKOM TRADICIONALNOG UGLEDA – OTU

- jedan je od oblika zaštite prava intelektualnog vlasništva
- osigurava zaštitu NAZIVA od zlouporabe i neovlaštenog izravnog ili neizravnog korištenja

OZNAKA IZVORNOSTI - DEFINICIJA

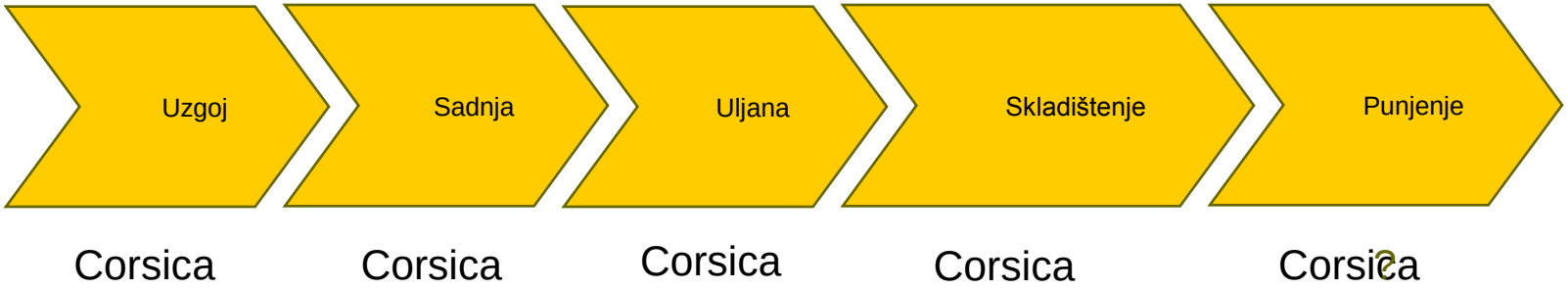
PRIMJENJUJE SE NA SVE POLJOPRIVREDNE I PREHRAMBENE PROIZVODE OSIM NA VINO, VINSKI OCAT I JAKA ALKOHOLNA PIĆA

je naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje koji se koristi za označavanje poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda:

- koji potječu iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje,
- čija kakvoća ili karakteristike, u bitnom ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine,
- čija se proizvodnja, prerada i priprema u cijelosti odvija u tom zemljopisnom području.

"Corsica Olive oil"

Izvor: Thiedig, F. (2007.): „Abschlussvortrag –Erfahrungen im Umgang mit den VO (EG) 510/06 und 509/06"

OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA – DEFINICIJA

PRIMJENJUJE SE NA SVE POLJOPRIVREDNE I PREHRAMBENE PROIZVODE OSIM NA VINO, VINSKI OCAT I JAKA ALKOHOLNA PIĆA

je naziv regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima,zemlje koji se koristi za označavanje poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda:

- koji potječu iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje,
- koji ima specifičnu kakvoću, ugled ili drugo obilježje koje se pripisuje njegovom zemljopisnom podrijetlu,
- čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u tom zemljopisnom području.

"Schwarzwälder Schinken"

Izvor: Thiedig, F. (2007.): „Abschlussvortrag –Erfahrungen im Umgang mit den VO (EG) 510/06 und 509/06"

OZNAKA TRADICIONALNOG UGLEDA - DEFINICIJA

PRIMJENJUJE SE NA POLJOPRIVREDNE I PREHRAMBENE PROIZVODE NAMIJENJENE ZA LJUDSKU PREHRANU

dodjeljuje se poljoprivrednom ili prehrambenom proizvodu

- koji ima posebna svojstva po kojima se jasno razlikuje od drugih sličnih proizvoda
- čija posebna svojstva (NE proizlaze iz utjecaja zemljopisnog područja) već su posljedica upotrebe tradicionalnih sirovina, tradicionalne proizvodnje, ili ima tradicionalni sastav…
- koji se tradicionalno proizvodi i nalazi na tržištu najmanje 25 godina

(Mozzarella, Pizza Napoletana, Prekmurska gibanica, Tradicionalno svježe pureće meso i sl.)

NACIONALNI SUSTAV REGISTRACIJE

REPUBLIKA HRVATSKA

USPOSTAVLJA SUSTAV REGISTRACIJE I ZAŠTITE NAZIVA POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA NA NACIONALNOJ RAZINI

SUKLADAN EU

Zakon o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN br. 84/08, 75/09, 20/10)

- Pravilnik o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN br. 88/09, 53/10)
- Pravilnik o oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN br. 82/09, 53/10)

NACIONALNI ZNAKOVI

- Pravilnik o izgledu i načinu korištenja znaka oznake izvornosti, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN br. 23/10) – nacionalni propis

POSTUPAK REGISTRACIJE NAZIVA

- **NADLEŽNOST: MPRRR** od 2003. god. – Uprava za sigurnost i kakvoću hrane/Sektor za označavanje i kakvoću hrane / Odjel za autohtone poljoprivredne i prehrambene proizvode – postupak provodi **POVJERENSTVO**

- Zahtjev za registraciju ima pravo podnijeti samo **UDRUŽENJE PROIZVOĐAČA ILI PRERAĐIVAČA** (u iznimnim slučajevima pojedina pravna ili fizička osoba)

  - **izrađuju SPECIFIKACIJU PROIZVODA**

POSTUPAK REGISTRACIJE NAZIVA

PRAVO KORIŠTENJA NAZIVA REGISTRIRANIH KAO OI, OZP I OTU

Pravo korištenja registriranih naziva pripada svim proizvođačima i prerađivačima prehrambenog proizvoda koji udovoljavaju sljedećem:

OI i OZP

- **nalaze se na zemljopisnom području definiranom u specifikaciji**
- **udovoljavaju zahtjevima određenim u specifikaciji**
- **upisani su u odgovarajući Upisnik korisnika u MPRRR**

OTU

- **udovoljavaju zahtjevima specifikacije (mogu koristiti REGISTRIRANI NAZIV i OZNAKU)**
- **nisu sukladni specifikaciji (mogu koristiti REGISTRIRANI NAZIV, ali ne i OZNAKU)**
- **su upisani u odgovarajući Upisnik korisnika u MPRRR**

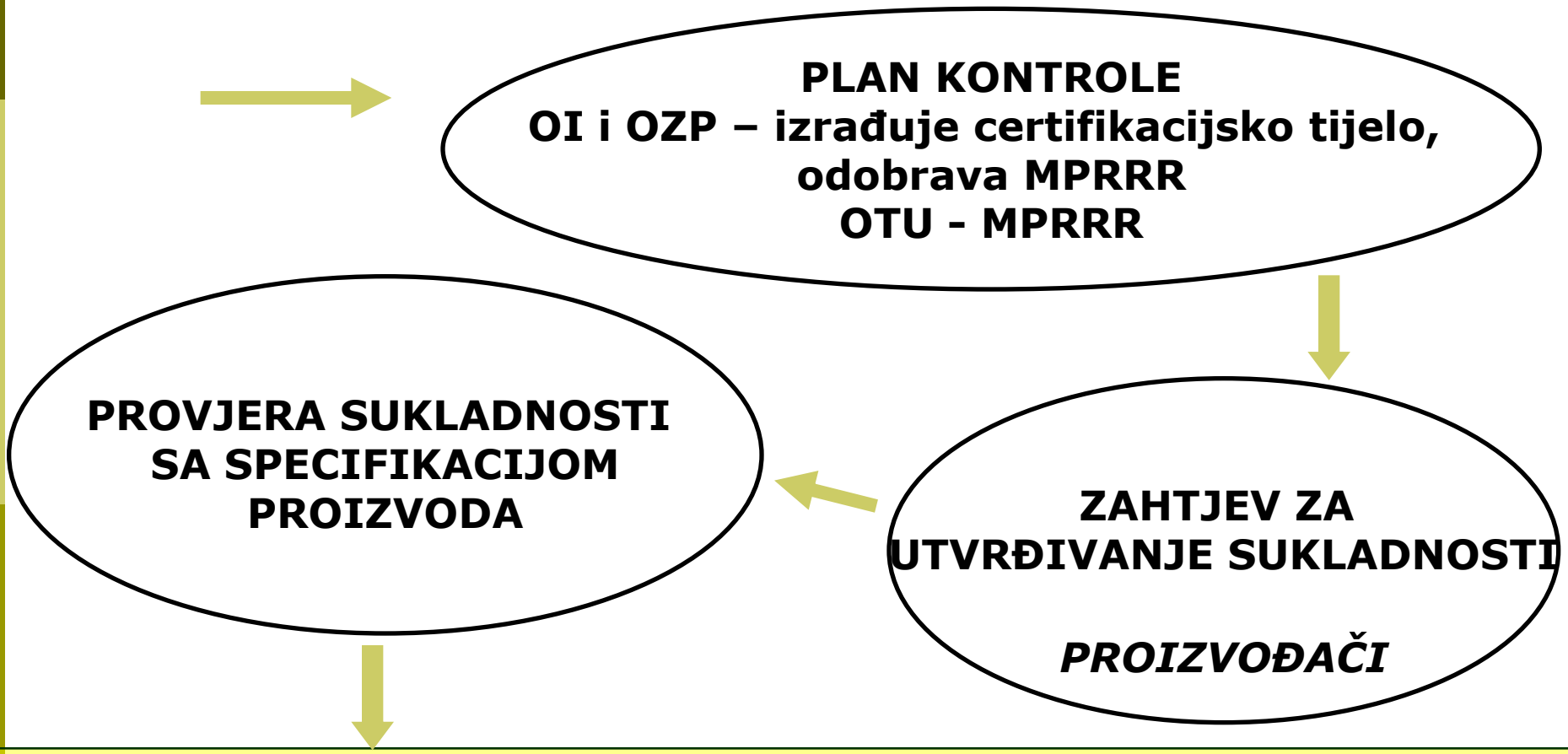
OTU – REZERVIRANI NAZIV

- **udovoljavaju zahtjevima specifikacije (samo oni mogu koristiti REZERVIRANI NAZIV I OZNAKU)**
- **su upisani u odgovarajući Upisnik korisnika u MPRRR**

CERTIFICIRANJE

- utvrđivanje sukladnosti sa specifikacijom proizvoda
- provodi se prema planu kontrole
- provodi ga certifikacijsko tijelo ovlašteno od strane MPRRR
- certifikacijsko tijelo mora biti akreditirano u skladu sa HRN EN 45011
- MPRRR provodi nadzor nad radom ovlaštenih certifikacijskih tijela

POSTUPAK CERTIFICIRANJA

CERTIFIKACIJSKO TIJELO IZDAJE POTVRDU
MPRRR – UPIS PROIZVOĐAČA U UPISNIK KORISNIKA

SLUŽBENA KONTROLA

NA RAZINI PROIZVODNJE

provode inspektori za kakvoću hrane MPRRR

– **UZ CERTIFIKACIJSKO TIJELO** provodi dio poslova koji se odnose na utvrđivanje sukladnosti sa specifikacijom proizvoda

NA RAZINI MALOPRODAJE

provode inspektori Državnog inspektorata

– pravo korištenja registriranog naziva (prema Upisnicima korisnika)

KONTROLU HIGIJENE I ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI

provode ju veterinarska i sanitarna inspekcija prema Zakonu o hrani (NN br. 46/07, 84/08, 55/11)

REGISTRACIJA NAZIVA NA RAZINI EU

- **SUKLADNO**

- Uredbi Vijeća (EZ-a) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti zemljopisnih oznaka i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
- Uredbi Vijeća (EZ-a) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima
- i implementacijske Uredbe

- **NAKON REGISTRACIJE NA NACIONALNOJ RAZINI**

  - zahtjev može podnijeti i treća zemlja, a članicama je to obveza
  - nacionalna zaštita ima prijelazni karakter
  - ukoliko se na razini EU odbije zahtjev za registraciju, poništava se i nacionalna registracija i zaštita
  - za eventualne posljedice nacionalne zaštite odgovorna je sama zemlja

EU ZNAKOVI

Uredba (EU) br. 510/2006

ZAŠTIĆENA OZNAKA IZVORNOSTI (PDO = OI)

ZAŠTIĆENA OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA (PGI = OZP)

Uredba (EU) br. 509/2006

OZNAKA TRADICIONALNOG UGLEDA (TSG = OTU)

DOOR – EU BAZA PODATAKA

Izvor: oslanja se na Rieke, J. (2007.)

HVALA NA PAŽNJI !

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Uprava za sigurnost i kakvoću hrane
Sektor za označavanje i kakvoću hrane

Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

Tel. + 385 1 610 66 28
Fax. + 385 1 610 91 89
edita.volar@mps.hr